

УХВАЛА

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України “Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік” у частині схвалення пункту 5 Пропозицій Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік

м. К и ї в
31 березня 2004 року
№ 24-у/2004

Справа № 2-17/2004

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Селівона Миколи Федосовича – головуєчий,
Євграфова Павла Борисовича,
Іващенко Володимира Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Німченка Василя Івановича,
Пшеничного Валерія Григоровича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Ткачука Павла Миколайовича – суддя-доповідач,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича,

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України

(конституційності) Постанови Верховної Ради України “Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік” від 19 червня 2003 року № 987-IV (Голос України, 2003 р., 15 липня) у частині схвалення пункту 5 Пропозицій Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік.

Заслухавши суддю-доповідача Ткачука П.М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України “Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік” від 19 червня 2003 року у частині схвалення пункту 5 Пропозицій Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік.

Суб'єкт права на конституційне подання вважає, що реалізація положення пункту 5 зазначених Пропозицій, яким пропонується в 2004 році замінити пільги і субсидії населенню адресною грошовою допомогою, може призвести до порушення статті 22 Конституції України, згідно з якою при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, у тому числі права на соціальний захист. Крім того, з переходом до адресної грошової допомоги, як зазначає Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, скоротяться доходи значної частини ветеранів війни і праці, інвалідів, воїнів-інтернаціоналістів, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, що може розцінюватися “як порушення вимог статті 56 Конституції України про право громадян на відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень”.

2. Перша колегія суддів Конституційного Суду України Ухвалою від 3 лютого 2004 року відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України “Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік” у частині схвалення пункту 5 Пропозицій Верховної

Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим Законом.

3. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Конституційний Суд України виходить з такого.

Верховна Рада України за результатами обговорення поданих Кабінетом Міністрів України Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік 19 червня 2003 року прийняла Постанову "Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік", пунктом 2 якої схвалено Пропозиції Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік (далі – Пропозиції) та Доручення Верховної Ради України Кабінету Міністрів України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік.

У пункті 5 Пропозицій міститься рекомендація щодо переходу в 2004 році від системи надання пільг і субсидій населенню до адресної грошової допомоги категоріям населення, доходи яких нижче розміру прожиткового мінімуму. Пунктом 1 Доручень Верховної Ради України Кабінету Міністрів України ставиться завдання прискорити подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів щодо заміни діючої системи усіх видів пільг громадян на адресну грошову допомогу виходячи з рівня їх доходів.

Однак при прийнятті 27 листопада 2003 року Верховною Радою України Закону України "Про Державний бюджет України на 2004 рік" зазначені пропозиції враховані не були, і приписів щодо переходу в 2004 році від системи пільг і субсидій до адресної грошової допомоги цей Закон не містить. Натомість частиною четвертою статті 58 цього Закону Кабінету Міністрів України надано право у порядку, погодженому з органами місцевого самоврядування, в ряді адміністративно-територіальних одиниць провести експеримент щодо заміни пільг в оплаті за спожиті енергоносії та житлово-комунальні послуги, що надаються згідно з чинним законодавством ветеранам війни та праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ, реабілітованим громадянам, які стали інвалідами внаслідок репресій, або є пенсіонерами, громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та компенсацій за пільговий проїзд окремих категорій громадян на адресну грошову державну допомогу.

4. Згідно з пунктом 6 частини першої статті 92 Конституції України основи соціального захисту громадян визначаються

виключно законами України. Це положення конкретизоване статтею 19 Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії", відповідно до якої питання надання пільг щодо оплати житлово-комунальних, транспортних послуг і послуг зв'язку та критерії їх надання регулюються в законодавчому порядку.

Постанова Верховної Ради України "Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік" є підзаконним правовим актом, вона не містить приписів щодо скасування існуючої системи пільг і субсидій та не запроваджує переходу в 2004 році до адресної грошової допомоги. В пункті 5 схвалених нею Пропозицій міститься лише рекомендація щодо підготовки Кабінетом Міністрів України проекту Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік. Крім того, ця Постанова та пункт 5 Пропозицій з прийняттям 27 листопада 2003 року Закону України "Про Державний бюджет України на 2004 рік" вичерпали свою чинність.

5. Відповідно до пункту 4 частини другої статті 39 Закону України "Про Конституційний Суд України" конституційне подання повинно містити правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта чи його окремих положень.

Аналіз конституційного подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини свідчить про відсутність у ньому правового обґрунтування тверджень щодо невідповідності статтям 22, 56 Конституції України зазначеної Постанови в частині схвалення пункту 5 Пропозицій. У конституційному поданні не зазначається, в чому саме положення Постанови і пункту 5 Пропозицій суперечать статтям 22, 56 Конституції України, а містяться лише припущення, що перехід від системи пільг до адресної грошової допомоги може призвести до зниження рівня життя певних верств населення, але це не є правовим обґрунтуванням неконституційності Постанови.

На підставі викладеного та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 39, 45, 50 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України "Про Основні

напрями бюджетної політики на 2004 рік" від 19 червня 2003 року № 987-IV у частині схвалення пункту 5 Пропозицій Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України "Про Конституційний Суд України".

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

